

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. június 18.
(OR. en)

10446/19

ELARG 30
COWEB 86

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10337/1/19 REV 1
Biz. dok. sz.:	COM(2019) 260 final
Tárgy:	BŐVÍTÉS, VALAMINT A STABILIZÁCIÓS ÉS TÁRSULÁSI FOLYAMAT – A Tanács következtetései

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, a Tanács által 2019. június 18-án elfogadott tanácsi következtetéseket.

ÁLTALÁNOS ÜGYEK TANÁCSA

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A BŐVÍTÉSRŐL, VALAMINT A STABILIZÁCIÓS ÉS
TÁRSULÁSI FOLYAMATRÓL

1. A Tanács nyugtázza az EU bővítési politikájáról szóló, 2019. május 29-i bizottsági közleményt, valamint a Montenegróról, Szerbiáról, Törökországról, az Észak-macedón Köztársaságról, Albániáról, Bosznia-Hercegovináról, illetve Koszovóról* szóló jelentéseket.
2. A Tanács ismét megerősíti **elkötelezettségét a bővítés mellett**, amely az Európai Tanács 2006. december 14–15-i ülésén jóváhagyott, megújított bővítési konszenzussal és az azt követő tanácsi következtetésekkel összhangban továbbra is az Európai Unió egyik kulcsfontosságú politikája. A bővítés továbbra is stratégiai befektetést jelent az európai béke, demokrácia, jólét, biztonság és stabilitás szempontjából. A Tanács újólal hangsúlyozza, hogy az alapvető európai értékek támogatása és az azok melletti elköteleződés tudatos választás kérdése, és az minden uniós tagságra törekvő partner számára továbbra is elengedhetetlen. Ennek megfelelően a Tanács továbbra is elvárja a partnerektől, hogy vállaljanak felelősséget, és teljeskörűen kötelezzék el magukat az európai értékek, valamint a polgáraik érdekében meghozandó, szükséges reformok határozott végrehajtása mellett. Emlékeztetve a szaloniki cselekvési programra és a szófiai nyilatkozatra, a Tanács újólal hangsúlyozza, hogy az EU egyértelműen elkötelezett a Nyugat-Balkán európai integrációs perspektívája mellett. Az EU eltökélt szándéka, hogy a régió politikai, gazdasági és társadalmi átalakulásának támogatása érdekében minden szinten megerősítse és növelje szerepvállalását, többek között olyan folyamatos segítségnyújtás révén, amely a Nyugat-Balkán által a jogállamiság, valamint a társadalmi-gazdasági reformok terén tett kézzelfogható előrelépésen alapul. Törökország továbbra is tagjelölt ország és számos területen a továbbiakban is kulcsfontosságú partner marad az Unió számára.

* Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

3. A korábbi tanácsi következtetésekkel összhangban és a koppenhágai politikai kritériumok, valamint a stabilizációs és társulási folyamat keretében – amely továbbra is közös keretként szolgál a nyugat-balkáni partnerekkel fennálló kapcsolatokhoz – a Tanács újólág megerősíti, hogy a megújított bővítési konszenzusnak megfelelően **méltányos és szigorú feltételrendszerre**, illetve **a saját érdem elvének** alkalmazására van szükség. A Tanács ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy fontos biztosítani azt, hogy az EU fenn tudja tartani és el tudja mélyíteni a saját fejlődését, ideértve az új tagállamok integrálására vonatkozó kapacitását is.
4. Figyelembe véve a partnerek jelenlegi reformerőfeszítéseinek a bizottság beszámolóiból látható általános helyzetét, a Tanács hangsúlyozza, hogy folyamatosan középpontba kell helyezni az **alapvető reformokat** ahhoz, hogy kezelni lehessen a jogállamiság, az alapvető jogok, a demokratikus intézmények működése és a közigazgatási reform, valamint a gazdasági fejlődés és a versenyképesség területén továbbra is tapasztalható strukturális hiányosságokat. Mindenekelőtt a csatlakozási tárgyalások általános üteme szempontjából továbbra is alapvetően fontos, hogy ezeken a kulcsfontosságú területeken meggyőző eredmények szülessenek a reformok végrehajtása terén, illetve hogy az ország konkrét és kézzelfogható eredményeket tudjon felmutatni.

5. Az EU emlékeztet arra, hogy a **jogállamiság** az EU sarokkövét jelentő olyan alapvető érték, amely a bővítési folyamatnak, valamint a stabilizációs és társulási folyamatnak is központi elemét képezi. Mivel e kulcsfontosságú területen csupán egyes partnerek tettek előrelépést, a hiteles és tartós eredmények elérése továbbra is az egyik olyan legfontosabb kihívás, amelyet prioritásként kell kezelni, különösen ami a független, pártatlan, elszámoltatható és hatékony igazságszolgáltatás biztosítását, továbbá a korrupció és a szervezett bűnözés, valamint a pénzmosás elleni küzdelmet illeti. Fokozni kell emellett azokat az erőfeszítéseket is, amelyek az **alapvető jogok** védelmére irányulnak, amibe beletartoznak többek között a kisebbségekhez tartozó személyek jogai, az objektív és szabad önmeghatározás jogával kapcsolatban tett kötelezettségvállalások végrehajtása, a nemzeti kisebbségekkel szembeni megkülönböztetésmentes bánásmód és a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokkal – így a romákkal, valamint a lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális (LMBTI) személyekkel – szembeni hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem. Biztosítani kell a tulajdonhoz való jogot is. A véleménynyilvánítás szabadságának és a média függetlenségének helyzete egyre komolyabb aggodalmakra ad okot, amelyekre kiemelt feladatként határozott és hatékony megoldást kell találni. A Tanács újílag hangsúlyozza, hogy sürgős és konkrét lépéseket kell tenni az újságírók és egyéb médiaszereplők megfélemlítésének, az őket érő fenyegetéseknek és támadásoknak a megelőzése, illetve a már megtörtént esetek megoldása érdekében. A nemek közötti egyenlőség biztosítása, valamint a nők és a gyermekek jogainak tiszteletben tartása terén ugyancsak fokozott erőfeszítésekre van szükség. A kormányzás valamennyi szinten való javításához alapvetően fontos továbbá, hogy további előrelépés történjen a **közigazgatási reform** terén, a politikai befolyás megszüntetését és a professzionalizmus növelését is beleértve. Továbbra is alapvető fontosságú a **demokratikus intézmények** megfelelő **működése és függetlensége**, a fokozott parlamenti felügyeletet is beleértve. A Tanács aggodalommal állapítja meg a parlamentek bojkottálására irányuló, még mindig fennálló tendenciát, és újílag hangsúlyozza, hogy az inkluzív politikai párbeszéd biztosítása, különösen a parlamentben, illetve a civil társadalmi szervezetek nagyobb szerepe továbbra is a jól működő demokrácia alapvető alkotóeleme. A Tanács újílag hangsúlyozza az EBESZ előírásaival összhangban álló szabad, tisztességes és átlátható választások fontosságát, valamint az EBESZ ajánlásai teljes körű végrehajtásának szükségességét.

6. A **gazdasági kritériumok** tekintetében a Tanács üdvözli és osztja a Bizottság azzal kapcsolatos elemzését, hogy javítani kell a makrogazdasági, a költségvetési és a strukturális politikákat. A Tanács megjegyzi, hogy az ezeken a területeken elért eredmények, valamint a jogállamiság és az igazságszolgáltatási rendszer terén tett előrelépések összefüggnek egymással, és minden partnert arra ösztönöz, hogy hajtsa végre az EU, valamint a Nyugat-Balkán és Törökország közötti gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében 2019. május 17-én elfogadott együttes következtetésekben rögzített intézkedéseket a partnerek gazdasági reformprogramjai alapján. Rendkívül fontos biztosítani azt, hogy a közvetlen külföldi befektetések ne gátolják a társadalmi-gazdasági, környezeti és pénzügyi fenntarthatóságot, és garantált legyen az összes befektetés átláthatósága, különösen ami a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó befektetéseket illeti. Különös figyelmet kell fordítani a túlzott eladósodottság kockázatára, valamint – elsősorban a Nyugat-Balkánt illetően – a stratégiai eszközök és erőforrások feletti ellenőrzés átruházására. Ennek megfelelően a Tanács elvárja a stabilizációs és társulási megállapodások – azok szövegének és szellemének megfelelő – maradéktalan végrehajtását. A Tanács emlékeztet rá, hogy továbbra is az EU a Nyugat-Balkán és Törökország messze legnagyobb kereskedelmi partnere mind az import, mind az export szempontjából. A Tanács újólal hangsúlyozza az elítelvándorlás kezelésének, valamint a **fiatalok** számára további lehetőségek teremtésének és kedvező jövőkép biztosításának a jelentőségét. Ezzel kapcsolatban a Tanács üdvözli a Bukarestben 2019 májusában „Hogyan felelhetünk meg jobban a nyugat-balkáni fiatal generáció európai elvárásainak?” címmel rendezett konferenciát.

7. A Tanács határozottan üdvözli a történelmi jelentőségű **preszpa-tavi megállapodást**, amely jelentős eredménynek minősül, és pozitív példát állít a régióban és azon túl is. A Tanács elismerését fejezi ki az érintett felek bátorságáért és elkötelezettségéért.

A **jószomszédi kapcsolatok** és a **regionális együttműködés** továbbra is a bővítési folyamat, valamint a stabilizációs és társulási folyamat alapvető elemei. A Tanács üdvözli az elért eredményeket, és újólal hangsúlyozza a regionális együttműködés jelentőségét, és azon belül is különösen a régió belüli és az EU-val való **összeköttetések fejlesztésének** a fontosságát. Üdvözli továbbá a 2019 áprilisában Belgrádban aláírt regionális barangolási megállapodást, amely jelentős előnyökkel jár majd a régió polgárai és vállalkozásai számára. A Tanács teljes mértékben támogatja az inkluzív regionális együttműködést megerősítő konstruktív kezdeményezéseket és struktúrákat, az EU makroregionális stratégiáit is beleértve. A Tanács további erőfeszítéseket szorgalmazza érdekében, hogy – a tolerancia, az inkluzivitás és a bizalom légkörére építve, valamint a civil társadalom erőteljes bevonása révén – sikerüljön túllépni a múlt örökségén és előmozdítani a **megbékélést**. Az eltűnt személyekkel kapcsolatos területen fokozni kell az erőfeszítéseket. El kell kerülni az olyan nyilatkozatokat és fellépéseket, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a jószomszédi kapcsolatokat és a vitás kérdések békés rendezését. Határozott erőfeszítésre és erős politikai elkötelezettségre van továbbra is szükség a fennálló bilaterális viták megoldásának biztosításához. A Tanács emlékeztet a kétoldalú megállapodások, köztük a preszpa-tavi megállapodás, valamint a jószomszédi viszonyról szóló, Bulgáriával kötött szerződés végrehajtásának jelentőségére.

A Tanács továbbra is hangsúlyozza, hogy fontos a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos belföldi ügyeket hatékonyan, megkülönböztetésmentes módon kezelni, foglalkozni a büntetlenség kérdésével és biztosítani az elszámoltathatóságot, többek között érdemi regionális együttműködés, valamint a büntetőtörvényszékek fennmaradó feladatainak ellátására szolgáló nemzetközi mechanizmussal és a szakosodott tanácsokkal folytatott teljes körű együttműködés és munkájuk maximális támogatása révén. A még fennálló vitákat és vitás kérdéseket a nemzetközi joggal és az elfogadott elvekkel – így például a jogutódlási kérdésekről szóló megállapodással – összhangban kell megoldani.

8. A Tanács újólá hangsúlyozza a külpolitikai kérdésekkel kapcsolatos együttműködés elmélyítésének fontosságát, és azt, hogy az Unió elvárja, hogy a régió országai fokozottabban igazodjanak az **EU közös kül- és biztonságpolitikájához**, mindenekelőtt azokat a kérdéseket illetően, ahol jelentős közös érdekek forognak kockán, így például a korlátozó intézkedések és a hibrid fenyegetések elleni küzdelem terén. Az Unióhoz való csatlakozás választás kérdése, amelyhez az szükséges, hogy az érintettek átvegyék azokat az elveket, értékeket és célokat – a közös kül- és biztonságpolitikával való teljes körű harmonizáció elérését és az ezzel ellentétes fellépésektől való tartózkodást is beleértve –, amelyeket az Unió a szomszédságában és azon túl igyekszik előmozdítani.
9. A Tanács, noha elismeri a **vízumliberalizáció** fontosságát a polgárok szempontjából, arra ösztönzi a Bizottságot, hogy továbbra is szorosan kísérje figyelemmel a vízumliberalizációra vonatkozó kritériumok folyamatos végrehajtását, és tegyen arról jelentést. Emlékeztetve a felfüggesztési mechanizmusra, a Tanács arra ösztönzi az érintett hatóságokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket egyrészt a nyilvánvalóan megalapozatlan, menedékjog iránti kérelmek állandósult problémájának megoldása érdekében, másrészt pedig a szervezett bűnözés megelőzése és az ellene folytatott küzdelem terén.
10. A terrorizmus, a radikalizálódás és a szervezett bűnözés továbbra is biztonsági fenyegetést jelent az EU-ra és az egész régióra nézve. A Tanács az Európai Tanács és a Tanács korábbi következtetéseivel összhangban újólá hangsúlyozza a Törökországgal és a nyugat-balkáni partnerekkel a **terrorizmus elleni küzdelem** terén folytatott együttműködés további erősítésének a jelentőségét, különös tekintettel a külföldi terrorista harcosok és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre, a radikalizálódás megelőzésére és az ellene folyó küzdelemre, a megerősített határforgalom-ellenőrzésre, valamint a tűz- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelemre. Noha intenzívebb lett az operatív együttműködés, a **szervezett bűnözés elleni küzdelem** terén még mindig további erőfeszítésekre és kézzelfogható eredményekre van szükség. Emlékeztetve az Unió támogatására, nevezetesen a regionális együttműködési mechanizmusok és kezdeményezések, valamint az integrált belső biztonsági kormányzás keretében végzett koordináció révén nyújtott támogatásra, a Tanács ismételten felszólítja a partnereit, hogy továbbra is erősítsék meg és tartassák be a mindezekben a területeken hozott jogi és operatív intézkedéseket.

11. A Tanács elismerését fejezi ki Törökországnak és a Nyugat-Balkánnak a **migrációval** kapcsolatos erőfeszítéseikért és folyamatos konstruktív együttműködésükért, ami egyértelmű eredményekkel járt. A Tanács újól fog hangsúlyozza, hogy folytatni kell az EU–Törökország nyilatkozat végrehajtását és a nyugat-balkáni útvonal mentén lévő partnerek támogatását. További intézkedésekre van szükség a migrációs kihívások kezeléséhez szükséges, elegendő közigazgatási és végrehajtási kapacitás biztosításához, többek között a migráncscsempészás elleni küzdelem érdekében. A Tanács emlékeztet az Unió azon kötelezettségvállalására, hogy az eddig elért eredményekre fog építeni, és – többek között a törökországi menekülteket támogató uniós eszköz révén – folytatni fogja azt a pénzügyi támogatást és technikai segítségnyújtást, amelyet az e téren folyó együttműködés megerősítéséhez biztosít. A Tanács üdvözli a jogállásról szóló megállapodásokról folytatott tárgyalások lezárását a régióban található öt partnerrel, amelyek lehetővé teszik az Európai Határ- és Parti Őrség bevetését.
12. A Tanács változatlanul hangsúlyozza a **stratégiai kommunikáció** fontosságát, beleértve a partnerek dezinformációval szembeni rezilienciájának erősítését is. A Tanács kiemeli minden partner felelősségét a bővítésből származó előnyök és kötelezettségek, valamint az uniós értékek és az azokhoz kapcsolódó, szükséges reformok melletti saját elkötelezettségük világos kommunikálásával kapcsolatban. Továbbra is alapvető jelentőségű emellett az is, hogy az EU és a tagállamai – többek között a nyugat-balkáni stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoport segítségével – mind a partnerek, mind az uniós polgárok irányában hatékonyabbá tegyék stratégiai kommunikációs politikájukat.
13. A Tanács emlékeztet arra, hogy az **EU** elsősorban az Előcsatlakozási Támogatási Eszközön (IPA) keresztül folyamatosan jelentős **pénzügyi és technikai támogatást** nyújt a bővítési, illetve a stabilizációs és társulási folyamathoz. Ezentúl is kiemelt figyelmet kell fordítani a legfontosabb prioritási területekre, valamint arra, hogy a pénzügyi támogatás mértéke jobban tükrözze az előcsatlakozási stratégia végrehajtásában a partnerek által elért általános előrehaladást és eredményeket. Ezzel kapcsolatban a Tanács emlékeztet az IPA III-ra vonatkozó részleges általános megközelítésében foglalt álláspontjára, amely tartalmazza a támogatásnak a teljesítmény és a méltányos részesedés szerinti differenciálására vonatkozó elveket.
14. A Tanács emlékeztet a **kiemelt célkitűzések szófiai menetrendje** végrehajtásának fontosságára. Nyugtázza a **nyugat-balkáni stratégiának** és a kiemelt célkitűzések szófiai menetrendjének végrehajtásáról szóló bizottsági jelentést, üdvözli az eddig elért eredményeket és a végrehajtás folytatására biztat.

BŐVÍTÉS

MONTENEGRÓ

15. A Tanács üdvözli a Montenegróval folytatott csatlakozási tárgyalások tekintetében **összességében elért eredményeket**: a 35 tárgyalási fejezetből eddig 32-t nyitottak meg, 3-at pedig ideiglenesen lezártak. A legtöbb területen jelentős munkát sikerült elvégezni az uniós vívmányokkal való összehangolás terén. Elengedhetetlen ugyanakkor, hogy a teljeskörűen kiépített intézményi kerettel és a javarészen létrehozott jogi kerettel a jogállamiság rendszerének egésze most már kézzelfoghatóbb eredményeket mutasson fel, valamint hogy meggyőző és tartós eredmények szülessenek. A Tanács mindenekelőtt kiemeli, hogy a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatos fejezetek tekintetében elért eredmények, ahogyan az a tárgyalási keretben szerepel, a továbbiakban is alapvető fontosságúak, és meghatározzák a csatlakozási tárgyalások átfogó ütemét. Ezért Montenegrónak most proaktívabban fokoznia kell és elő kell mozdítania reformtörekvéseit – különösen a médiaszabadság, valamint a korrupció és az emberkereskedelem elleni küzdelem kritikus területein –, hogy teljesítse a 23. és a 24. fejezetre vonatkozó időközi kritériumokat. Kizárólag a felvázolt kritériumok teljesítését követően tudja majd az EU zárókritériumként meghatározni azokat a jogállamisági követelményeket, amelyeket Montenegrónak e fejezetek lezárása előtt kell majd teljesítenie.

16. A Tanács határozottan arra ösztönzi Montenegrót, hogy egyértelmű politikai akaratot juttasson kifejezésre és tegyen további jelentős erőfeszítéseket **a korrupció, a szervezett bűnözés**, a pénzmosás és az emberkereskedelem **elleni küzdelem** területén, a hatékony nyomozásokat, büntetőeljárásokat és jogerős ítéleteket is beleértve, továbbá érjen el javulást a bűncselekményekből származó vagyon lefoglalásával és elkobzásával kapcsolatban. Emellett a büntető igazságszolgáltatás eszközeivel határozottan fel kell lépni a magas szinten elkövetett korrupció ellen. A Tanács felszólítja Montenegrót, hogy kiemelt feladatként garانتáljon olyan biztonságos légkört, amely elősegíti a **véleménynyilvánítás szabadságát** és a média függetlenségét, többek között azáltal, hogy fokozza az újságírókkal szembeni támadások ügyeinek kivizsgálására és megoldására irányuló erőfeszítéseket. Kulcsfontosságú a nemzeti közszolgálati műsorszolgáltató függetlenségének biztosítása és az összes médiaszervezetet lefedő, hatékony önszabályozó mechanizmus létrehozása. A Tanács hangsúlyozza, hogy határozott politikai kötelezettségvállalást és valós elkötelezettséget vár minden érintett intézménytől és szereplőtől e törekvések során. További intézkedésekre van szükség a **közigazgatási reform** továbbviteléhez, valamint az intézmények közigazgatási kapacitásának és függetlenségének megerősítéséhez is, mindenekelőtt az igazságszolgáltatás területén.
17. A Tanács kiemeli, hogy továbbra is létfontosságú a **választási reform** a választók bizalmának helyreállításához, és elvárja, hogy minden fél vállaljon felelősséget és vegyen újra részt **a parlamentben folytatott** konstruktív és inkluzív politikai **párbeszédben**, többek között a választási és egyéb jogszabályok reformjával foglalkozó ideiglenes parlamenti bizottság munkájában is, hogy ezáltal is előmozdítsák az ország csatlakozási folyamatát.
18. A **gazdasági reformokat** illetően a Tanács meglelégedéssel nyugtázza, hogy a gazdasági bővülés élénk ütemben folytatódik. A Tanács a gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében elfogadott együttes következtetésekkel összhangban arra biztatja Montenegrót, hogy csökkentse a GDP-arányos államadósság-rátáját, erősítse meg a költségvetési irányítást, számolja fel a fennmaradó nemteljesítőhitel-állományát, javítsa a szabályozási környezetet, dolgozzon ki átfogó stratégiát az informális gazdaság folyamatos felmérésére és csökkentésére, fogadja el és hajtsa végre a közbeszerzésre, a köz-magán társulásokra és a koncessziókra vonatkozó új jogszabályi keretet, továbbá növelje a munkaerőpiaci részvételt.

19. A Tanács melegen üdvözlí, hogy Montenegro továbbra is konstruktív és pozitív szerepet tölt be a **regionális együttmőködés** továbbfejlesztésében és a **jószomszédi kapcsolatok** erősítésében.
20. A Tanács továbbra is komoly elismerését fejezi ki Montenegrónak a külpolitikai kérdéseket érintő következetes együttmőködéséért, és mindenekelőtt azért, hogy folyamatosan teljes mértékben igazodik az **EU közös kül- és biztonságpolitikájához**. Üdvözlí emellett, hogy Montenegro továbbra is aktívan részt vesz a **közös biztonság- és védelempolitika** keretében végzett missziókban és műveletekben.

SZERBIA

21. A Tanács üdvözlí a csatlakozási tárgyalások tekintetében **összességében elért eredményeket**: a 35 tárgyalási fejezetből eddig [16]-ot nyitottak meg, 2-t pedig ideiglenesen lezártak. Szerbia folytatta a munkát annak érdekében, hogy jogszabályait több területen is összehangolja az uniós vívmányokkal. A Tanács ugyanakkor kiemeli, hogy a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatos fejezetek, valamint a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok normalizálása tekintetében elért eredmények, ahogyan az a tárgyalási keretben szerepel, továbbra is lényegesek és meg fogják határozni a csatlakozási tárgyalások átfogó ütemét. A 23. és a 24. fejezetre vonatkozó időközi kritériumok teljesítése alapvető fontosságú, és a meggyőző eredményekhez vezető jövőbeli reformoknak továbbra is ezen kell alapulniuk.
22. Nyugtázva, hogy az uniós integráció továbbra is Szerbia stratégiai célja, a Tanács arra ösztönzi a szerb hatóságokat, hogy határozottan köteleződjenek el az **európai értékek** mellett és mozdítsák elő őket, valamint emlékeztet annak szükségességére, hogy a szerb kormány ezt aktívabban és egyértelműbben kommunikálja a nyilvános viták során.
23. A Tanács arra ösztönzi Szerbiát, hogy helyezzen különös hangsúlyt a reformtörekvéseire és jelentős mértékben gyorsítsa fel azokat, továbbá mutasson fel konkrét és kézzelfogható eredményeket az alapvető területeken, különös tekintettel a **jogállamiságra**.

- Még mindig különös figyelmet kell fordítani az **igazságszolgáltatás** függetlenségére és általános hatékonyságára, többek között a folyamatban lévő alkotmányreform révén, valamint az e területtel kapcsolatos reformok eredményes végrehajtására. Szerbiának kézzelfogható eredményeket és tartós előrelépést szükséges elérnie eredményes vizsgálatokkal, büntetőeljárásokkal és jogerős ítéletekkel, mindenekelőtt **a korrupció, a szervezett bűnözés és a pénzmosás elleni küzdelem** tekintetében.
- Továbbra is komoly aggodalomra ad okot, hogy nincs előrelépés a **véleménynyilvánítás szabadsága** terén. A Tanács felszólítja Szerbiát, hogy sürgősen garantáljon olyan biztonságos légkört, amely elősegíti a véleménynyilvánítás szabadságának zavartalan gyakorlását és a média függetlenségét, többek között azáltal, hogy fokozza az újságírókkal szembeni támadások ügyeinek kivizsgálására irányuló erőfeszítéseket. Azzal együtt, hogy a Tanács nyugtázza a médiastratégia kidolgozásával kapcsolatban elért eredményeket, felszólítja Szerbiát, hogy kiemelt feladatként fogadja el, majd átlátható és inkluzív módon, ténylegesen hajtsa is végre a stratégiát.
- Szerbiának továbbra is különös figyelmet kell fordítania az **alapvető jogok** teljes körű tiszteletben tartására – így például a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő csoportok védelmére – és a nemzeti kisebbségekkel szembeni megkülönböztetésmentes bánásmódra Szerbia egész területén, különösen az oktatás, a kisebbségi nyelvek használata, valamint a kisebbségi nyelveken elérhető médiaszolgáltatások és vallási szertartások terén. A nemzeti kisebbségi tanácsok megfelelő működése továbbra is nagy jelentőséggel bír. Haladéktalanul és határozottan fel kell lépni a gyűlöletbeszéddel, a megfélemlítésekkel és a támadásokkal szemben. A Tanács újólá felszólít a vonatkozó stratégiai dokumentumokban foglaltak tényleges végrehajtására.
- Ezenkívül javítani kell az átláthatóságot, a jogalkotás minőségét, az inkluzivitást és fokozni kell a valódi **pártközi vitákat**, többek között a civil társadalom szerepvállalásához kedvező környezet kialakításának előmozdításával. Még mindig további sürgős előrelépésre van szükség a független szervek és a demokratikus intézmények megfelelő működése, így például a parlamenti felügyelet tekintetében.
- A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemzetközi **választási** megfigyelők korábbi ajánlásait kiemelt feladatként és kellően hosszú idővel a következő választások előtt kell teljesíteni.
- A Tanács továbbra is hangsúlyozza a **háborús bűncselekmények** belföldi kezelésének és annak fontosságát, hogy az ország teljeskörűen együttműködjön a büntetőtörvényszékek fennmaradó feladatainak ellátására szolgáló nemzetközi mechanizmussal, többek között úgy, hogy maradéktalanul elfogadja és végrehajtja annak ítéleteit és határozatait. A háborús bűnösök dicsőítését meg kell akadályozni.

24. A **gazdasági reformokat** illetően a Tanács meglelégedéssel nyugtázza a folyamatos előrelépéseket. A Tanács a gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében elfogadott együttes következtetésekkel összhangban arra ösztönzi Szerbiát, hogy folytassa az annak érdekében tett erőfeszítéseit, hogy egyrészt – különösen az energiaágazatot és a munkaerőpiacot érintő – strukturális reformok révén, másrészt a szabályozási környezet átláthatóságának és kiszámíthatóságának javítása révén fokozza a versenyképességet, valamint a hosszú távú és inkluzív növekedést. A Tanács emellett kiemeli, hogy Szerbiának össze kell hangolnia kereskedelem- és energiapolitikáját az uniós vívmányokkal, különös tekintettel a földgázpiacra és a Gastrans-projektre.
25. A Tanács újólág hangsúlyozza, hogy a tárgyalási kerettel összhangban Szerbiának teljesítenie kell kötelezettségvállalását és fokozatosan igazodnia kell az **EU közös kül- és biztonságpolitikájához**, és hogy kiemelt feladatként visszájára kell fordítania a negatív tendenciákat.
26. A Tanács üdvözli, hogy Szerbia továbbra is aktívan részt vesz a **közös biztonság- és védelempolitika** keretében végzett missziókban és műveletekben.
27. A Tanács emellett ismételten felszólítja Szerbiát, hogy fokozatosan igazodjon az **EU közös vízümpolitikájához** és tartózkodjon az attól való további eltérésektől.
28. Ami a Belgrád és Pristina között az **EU közvetítésével zajló párbeszédet** illeti, Belgrádnak további jelentős erőfeszítéseket kell tennie, és hozzá kell járulnia a kedvező környezet kialakításához, továbbá tartózkodnia kell minden olyan intézkedéstől, amely provokációnak tekinthető. A Tanács hangsúlyozza, hogy a jelenlegi helyzet nem tartható fenn. Elengedhetetlen a párbeszéd mielőbbi újraindítása. A megoldatlan kérdéseknek a nemzetközi joggal és az uniós vívmányokkal összhangban történő kezeléséhez, valamint a régió stabilitásának az előmozdításához átfogó, jogilag kötelező erejű megállapodásra van szükség. E megállapodásnak a főképvisező közvetítésével való, további késedelem nélküli megkötése kulcsfontosságú ahhoz, hogy Szerbia és Koszovó továbbhaladhasson az európai integráció útján.

A Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy az EU közvetítésével zajló párbeszéd keretében korábban kötött valamennyi megállapodást végre kell hajtani. A Tanács ezzel összefüggésben üdvözli az igazságügyi megállapodás további konszolidációját és a távközlési megállapodás teljes körű végrehajtását.

A Tanács mindazonáltal sajnálattal állapítja meg, hogy nem történt előrelépés a párbeszéd keretében korábban kötött megállapodások végrehajtására irányuló, régóta fennálló kötelezettségvállalás tekintetében, így többek között a szerb többségű koszovói települések szövetsége/közössége státútumtervezetének megszövegezése, az integrált határigazgatásról szóló megállapodás teljes körű végrehajtása, valamint az energiaügyi megállapodás határozott végrehajtása terén. A Tanács sajnálatát fejezi ki továbbá amiatt, hogy a mitrovicai hidat a felújítási munkálatok befejezése ellenére még mindig nem nyitották meg a forgalom egésze előtt.

29. A Tanács üdvözli, hogy Szerbia továbbra is részt vesz több **regionális együttműködési** kezdeményezésben, és arra ösztönzi az országot, hogy folytassa a **jószomszédi kapcsolatok** megerősítésére irányuló, kitartó erőfeszítéseit.

TÖRÖKORSZÁG

30. A Tanács újólal megerősíti, hogy nagy fontosságot tulajdonít az EU és kulcsfontosságú partnere, Törökország közötti kapcsolatoknak. Az EU elkötelezett marad a nyílt és őszinte párbeszéd fenntartása, a közös kihívások kezelése és az olyan közös érdekű, meghatározó fontosságú területeken folytatott együttműködés mellett, mint például a migráció, a terrorizmus elleni küzdelem, a gazdaság és a kereskedelem. Az EU–Törökország Társulási Tanács négy év elteltével 2019 márciusában megrendezett ülése alkalmat kínált az EU és Törökország közötti kapcsolatok állásának áttekintésére.

31. A Tanács elismerését fejezi ki azért, hogy Törökország jelenleg is jelentős erőfeszítéseket téve mintegy 4 millió menekültet fogadott be és fedezi szükségleteiket. Az **EU–Törökország nyilatkozat** csökkenti a szabálytalan és veszélyes átkelések számát, valamint életeket ment az Égei-tengeren. A nyilatkozat folyamatos végrehajtása mindkét fél érdeke és továbbra is alapvető jelentőséggel bír az irreguláris migráció megfékezéséhez. A jövőben is prioritást jelent az Unióval közös határok megerősített igazgatása. Amíg az EU–Törökország visszafogadási megállapodás nem kerül minden tagállam vonatkozásában maradéktalanul és eredményesen végrehajtásra, megfelelően végre kell hajtani az uniós tagállamokkal kötött hatályos kétoldalú visszafogadási megállapodásokat és a hasonló megállapodásokban szereplő, a visszafogadásra vonatkozó rendelkezéseket. Továbbra is elengedhetetlen, hogy az ország az összes uniós tagállammal együttműködést folytasson a bel- és igazságügy területén.
32. A Tanács emlékeztet a 2016. júliusi következtetéseire, amelyekben határozottan elítélte a július 15-i államcsínykísérletet, valamint szolidaritásáról biztosította a török népet és felajánlotta teljes támogatását a törökországi demokratikus intézményeknek, ugyanakkor többször is komoly aggályainak adott hangot a hatóságok által ezt követően hozott aránytalan mértékű és hatályú intézkedések miatt. A Tanács szerint súlyos aggodalomra ad okot, hogy a gyakorlatban több ilyen intézkedést még a szükségállapot megszüntetését követően is fenntartanak. A Tanács emlékeztet azokra a nemzetközi normákra és kötelezettségekre, amelyeket Törökország is a magáénak vall, és amelyek mellett elkötelezte magát. A Tanács ismételten felszólítja Törökországot, hogy azonnal fordítsa meg az összes említett negatív tendenciát.

33. A Tanács különösen nyugtalanítónak tartja, hogy folyamatos és súlyos aggodalomra okot adó visszalépés tapasztalható a **jogállamiság** és az **alapvető jogok**, így például a véleménynyilvánítás szabadsága területén. Nem nézhető el sem az igazságszolgáltatás függetlenségének és működésének folyamatos romlása, sem pedig az újságírókkal, a tudományos dolgozókkal, a politikai pártok tagjaival – ezen belül a parlamenti képviselőkkel –, az emberijog-védőkkel, a közösségi médiát használókkal, valamint az alapvető jogaikat és szabadságaikat gyakorló más személyekkel szembeni folytatódó korlátozások, őrizetbe vételek, bebörtönzések és egyéb intézkedések. Súlyos aggályokat vetnek fel azok a közelmúltbeli bírósági eljárások, amelyek civil társadalmi szervezetek tagjai által folytatott legitim és jogszerű tevékenységekre irányulnak. Törökországnak sürgősen és ténylegesen orvosolnia kell az említett negatív fejleményeket, valamint a Bizottság jelentésében felsorolt számos egyéb súlyos hiányosságot és megoldatlan kérdést is. A Tanács meglelégedéssel nyugtázza a reform akciócsoport újbóli összehívását és tudomásul veszi az igazságügyi reformstratégia elfogadását, amelyet Törökország határozott és konkrét lépéseinek kell követnie annak érdekében, hogy teljesítse kötelezettségvállalásait, valamint egyértelmű és kézzelfogható eredményeket mutasson fel. Törökországnak továbbá szorosabb együttműködést kell kialakítania az Európa Tanáccsal, és annak megfelelő szerveivel és intézményeivel, foglalkoznia kell a legfontosabb ajánlásaikkal, valamint – az emberi jogok európai egyezményének 46. cikkével összhangban – végre kell hajtania az Emberi Jogok Európai Bíróságának valamennyi ítéletét. A Tanács emlékeztet arra, hogy a Velencei Bizottság kritikus véleményt fogalmazott meg a török alkotmány legutóbbi módosításairól, amelyek révén létrejött az új elnöki rendszer és megszűnt számos korábban meglévő fék és ellensúly, ami által veszélybe került a hatalmi ágak szétválasztása. A Tanács emlékeztet a szabad, tisztességes és átlátható **választások** alapvető fontosságára. Azzal együtt, hogy üdvözli a 2019. márciusi helyhatósági választásokon elért magas részvételi arányt, komoly aggodalmak merültek fel benne a választási folyamat jogszerűségének és integritásának tiszteletben tartását illetően, különös tekintettel a Legfelsőbb Választási Tanács közelmúltbeli döntéseire.
34. A **gazdasági reformokat** illetően a Tanács nyugtázza a gazdasági tevékenység jelenlegi visszaesését és az ország piacgazdaságának működésével kapcsolatban felmerülő komolyabb aggodalmakat. A Tanács a gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében elfogadott együttes következtetésekkel összhangban felszólítja Törökországot, hogy növelje a fiskális átláthatóságot és hitelességet, szüntesse meg a külföldi tőke szabad áramlását gátló intézkedéseket, csökkentse az árképzésre gyakorolt állami befolyást és javítsa az üzleti környezetet, többek között a jogállamiság megerősítése révén. Meg kell szüntetni az EU és Törökország közötti vámunióval ellentétes kereskedelmi akadályokat vagy azokkal egyenértékű intézkedéseket, többek között a közbeszerzések területén is.

35. A Tanács továbbra is elvárja, hogy Törökország egyértelműen elkötelezze magát a **jószomszédi kapcsolatok**, a nemzetközi megállapodások, valamint a békés vitarendezés mellett, amelybe szükség esetén a Nemzetközi Bíróság is bevonható. A Tanács emlékeztet a korábbi tanácsi és európai tanácsi következtetésekre – többek között a 2018. március 22-i következtetésekre, amelyekben az Európai Tanács határozottan elítélte, hogy Törökország folyamatosan jogellenes tevékenységeket végez a Földközi-tenger keleti térségében és az Égei-tengeren –, továbbá megerősíti azokat. A Tanács komoly aggodalmát fejezi ki a Törökország által a Földközi-tenger keleti részén végzett jogellenes fúrási tevékenységekkel kapcsolatban, és sajnálatosnak tartja, hogy Törökország még nem reagált az Európai Uniónak az e tevékenységek beszüntetésére vonatkozó ismételt felhívásaira. A Tanács hangsúlyozza, hogy ezek a jogellenes tevékenységek azonnali súlyos negatív következményekkel járnak az EU és Törökország közötti kapcsolatokra nézve. A Tanács felszólítja Törökországot, hogy tanúsítson önmérsékletet, tartsa tiszteletben Ciprus szuverén jogait, és tartózkodjon minden ilyen tevékenységtől. Az EU szorosán figyelemmel fogja kísérni a fejleményeket, és készen áll arra, hogy megfelelő módon és Ciprussal teljes szolidaritást vállalva reagáljon. A Tanács felkéri a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy haladéktalanul terjesszenek elő megfelelő intézkedésekre vonatkozó opciókat.

Emellett a Tanács – a 2006. december 11-i és a 2018. június 26-i, később az Európai Tanács által is jóváhagyott következtetéseiben, valamint a 2005. szeptember 21-i nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően – felszólítja Törökországot, hogy tegyen eleget a tárgyalási keret alapján fennálló kötelezettségeinek, beleértve a társulási megállapodás kiegészítő jegyzőkönyvének az összes tagállam vonatkozásában történő maradéktalan és megkülönböztetésmentes végrehajtását is. A Tanács újlag hangsúlyozza, hogy elengedhetetlen minden tagállam elismerése. Törökországnak el kell kerülnie azokat a fenyegetéseket és intézkedéseket, amelyek ártanak a jószomszédi kapcsolatoknak, normalizálnia kell kapcsolatait a Ciprusi Köztársasággal és tiszteletben kell tartania az összes uniós tagállam szuverenitását a felségvizeiken és légterükben, továbbá tiszteletben kell tartania az uniós és a nemzetközi jog, így például az ENSZ Tengerjogi Egyezménye alapján fennálló valamennyi szuverén jogukat, ideértve a természeti erőforrások feltárásához és kiaknázásához fűződő jogaikat is. Az EU továbbra is teljes mértékben elkötelezett a ciprusi probléma átfogó rendezése mellett. A Tanács ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy továbbra is döntő fontosságú, hogy Törökország elkötelezze magát az ENSZ keretében, a vonatkozó ENSZ BT-határozatokkal, valamint az uniós alapelvekkel és vívmányokkal összhangban történő ezen rendezés mellett – a probléma külső vetületeit is beleértve –, és hogy közreműködjön benne.

36. A Tanács újólá felşólítja Törökországot, hogy fokozatosan igazodjon az **EU közös kül- és biztonságpolitikájához**, valamint kiemelt feladatként fordítsa visszájára a tartósan negatív tendenciákat. Emellett emlékeztet a tagállamoknak a nemzetközi szervezetekhez történő csatlakozásával kapcsolatos tanácsi álláspontra.
37. A Tanács megjegyzi, hogy Törökország továbbra is egyre inkább eltávolodik az Európai Uniótól. Emlékeztetve a 2018. június 26-i következtetéseire, a Tanács megállapítja, hogy a török csatlakozási tárgyalások ennél fogva gyakorlatilag leálltak és egyetlen további fejezet megnyitását vagy lezárását sem lehet fontolóra venni, és az EU és Törökország közötti vámunió modernizálására irányuló munka folytatása sincs tervbe véve.

A STABILIZÁCIÓS ÉS TÁRSULÁSI FOLYAMAT

ÉSZAK-MACEDÓN KÖZTÁRSASÁG

38. Megerősítve a 2018. június 26-i következtetéseit, a Tanács határozottan üdvözli a történelmi jelentőségű és eddig példa nélküli preszpa-tavi megállapodást és a jószomszédi viszonyról szóló, Bulgáriával kötött szerződést, és – az elért eredményekre, valamint a Tanács által meghatározott feltételek teljesítésére vonatkozó kedvező értékelése alapján – nyugtázza a Bizottság ajánlását az Észak-macedón Köztársasággal folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdésére vonatkozóan. Tekintettel a rendelkezésre álló idő szűkösségére, valamint a kérdés jelentőségére, a Tanács vissza fog térni erre a kérdésre annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2019 októberéig világos és egyértelmű döntés születhessen.

ALBÁNIA

39. Megerősítve a 2018. június 26-i következtetéseit, a Tanács – az elért eredményekre, valamint a Tanács által meghatározott feltételek teljesítésére vonatkozó kedvező értékelése alapján – nyugtázza a Bizottság ajánlását az Albániával folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdésére vonatkozóan. Tekintettel a rendelkezésre álló idő szűkösségére, valamint a kérdés jelentőségére, a Tanács vissza fog térni erre a kérdésre annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2019 októberéig világos és egyértelmű döntés születhessen.

BOSZNIA-HERCEGOVINA

40. A Tanács tudomásul veszi a Bosznia-Hercegovina uniós csatlakozási kérelméről szóló **bizottsági véleményt**. A Tanács folytatni fogja e dokumentum alapos vizsgálatát, és még ebben az évben visszatér majd a kérdésre. A Tanács arra ösztönzi Bosznia-Hercegovinát, hogy a szükséges reformok végrehajtása érdekében további késlekedés nélkül alakítson kormányt. A pártpolitika és a kompromisszumkészség hiánya nem akadályozhatja a bosznia-hercegovinai polgárok arra irányuló jogos elvárásainak teljesítését, hogy tovább közeledjenek az Európai Unióhoz.

KOSZOVÓ

41. A Tanács ismételten hangsúlyozza a Koszovóval kötött **stabilizációs és társulási megállapodás** (STM) folyamatos **végrehajtásának** fontosságát. Az EU és Koszovó közötti szerződéses keretet ez a kizárólag uniós hatáskörbe tartozó megállapodás biztosítja, amely nem érinti a tagállamoknak a jogállással kapcsolatos álláspontját. A megállapodás lehetőséget kínál Koszovó számára, hogy a régió európai integrációs perspektívájával összhangban folyamatos előrelépést érjen el és közeledjen az Unióhoz, emellett pedig kereskedelmi és beruházási lehetőségeket teremtsen. A Tanács nyugtázza az európai reformmenetrend végrehajtása terén elért előrelépést, és a még be nem vezetett intézkedések gyors végrehajtására szólít fel. Felszólítja az összes politikai szereplőt arra, hogy haladéktalanul összpontosítsanak ismét a reformokra, és a lakosság érdekeit szem előtt tartva mozdítsák elő Koszovó európai menetrendjét.
42. A Tanács mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a kormány 2018 novemberében – a Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodás (CEFTA) keretében vállalt kötelezettségei sérelmére és az STM szellemével ellentétes módon – egyoldalúan úgy határozott, hogy egyes esetekben akár 100 %-kal is növeli a Szerbiából és a Bosznia-Hercegovinából érkező behozatalra kivetett vámtarifa mértékét, továbbá hogy nem vámjellegű akadályokat állít. A Tanács újólal hangsúlyozza, hogy ezek a határozatok aláássák a regionális együttműködést, többek között a regionális gazdasági térséget, és haladéktalan visszavonásukra szólít fel.

43. A Tanács üdvözli, hogy Koszovó fontos jogszabályokat fogadott el a **jogállamiság** és a **közigazgatási reform** területén, és e jogszabályok tényleges végrehajtását sürgeti.
44. Határozottan fel kell lépni a **korruptió** és a **szervezett bűnözés** ellen. A Tanács továbbra is aggasztónak tartja a politikai beavatkozás eseteit és a nem érdemalapú munkaerő-felvételt, továbbá sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy hivatalos tisztségekbe neveztek ki háborús bűncselekményekért elítélt személyeket, noha ez ellentétes az európai értékekkel.
45. A Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy a korábbi uniós választási megfigyelő missziók ajánlásait iránymutatásként használva orvosolni kell a koszovói **választási folyamat** régóta fennálló hiányosságait. A 2019. május 19-én tartott rendkívüli polgármesterválasztás rávilágított arra, hogy még mindig tapasztalhatók hiányosságok, többek között a választásokat megelőző tevékenységekkel összefüggésben, amelyek korlátozták a választásokban való teljes körű demokratikus részvétel lehetőségét.
46. A Tanács aggodalommal veszi tudomásul, hogy az észak-koszovói helyzet továbbra is különös kihívást jelent a szervezett bűnözést, a korrupciót és a véleménynyilvánítás szabadságát illetően.
47. Koszovó teljes területén meg kell erősíteni az **emberi jogok** hatékony előmozdítását és védelmét, a kulturális és a vallási örökség maradéktalan védelmét is beleértve. Foglalkozni kell a kisebbségekhez tartozó személyek és a romák integrációjával és védelmével, amibe az is beletartozik, hogy további erőfeszítéseket kell tenni a meglévő jogi keret végrehajtására és annak biztosítására, hogy e személyek biztonságos környezetben élhessenek és tulajdonjogaik védelemben részesüljenek, továbbá figyelmet kell fordítani a társadalmi kohézió erősítésére.
48. A Tanács nyugtázza a **radikalizálódás, a szélsőségesség és a terrorizmus elleni küzdelem** terén elért további eredményeket. További erőfeszítésekre van szükség a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem, valamint a rehabilitáció és a reintegráció terén. Ezzel összefüggésben a Tanács külön is felhívja a figyelmet arra, hogy Koszovónak intenzív regionális és nemzetközi együttműködést kell folytatnia többek között az Europollal és az Eurojusttal, teljes mértékben tiszteletben tartva szabályzatukat, valamint a tagállamoknak a jogállással kapcsolatos álláspontjai sérelme nélkül.

49. A Tanács a gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében elfogadott együttes következtetésekkel összhangban felszólítja Koszovót, hogy hozza meg a költségvetési szabályok betartásához szükséges intézkedéseket, fokozza az informális gazdaság elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit, aktívan lépjen fel a magas munkanélküliségi arány csökkentése érdekében, különös tekintettel az ifjúsági és a női munkanélküliségre, növelje az oktatásba irányuló beruházásokat, továbbá aknázza ki a megújuló energiában és az energiamegtakarításban rejlő lehetőségeket.
50. A Tanács felszólítja Koszovót, hogy nemzetközi kötelezettségeivel és saját jogrendjével teljes összhangban továbbra is kötelezze el magát a Szakosított Tanácsok mellett, ezzel is bizonyítva azt, hogy valóban törekszik a jogállamiság és az alapvető szabadságok garantálására, valamint a jogérvényesülés és a megbékélés megvalósítására. A jelenleg hatályos jogi keret lehetővé teszi a feltételezhetően elkövetett háborús bűncselekmények megfelelő kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását.
51. A Tanács felszólítja Koszovót, hogy a továbbiakban is szorosan és ténylegesen működjön együtt az EULEX-szel. A Tanács elvárja különösen azt, hogy megfelelően kivizsgálják az EULEX által az illetékes koszovói igazságügyi hatóságoknak átadott büntető-, illetve polgári ügyeket.
52. Ami a Pristina és Belgrád között az **EU közvetítésével zajló párbeszédet** illeti, Pristinának további jelentős erőfeszítéseket kell tennie, és hozzá kell járulnia a kedvező környezet kialakításához, továbbá tartózkodnia kell minden olyan intézkedéstől, amely provokációnak tekinthető. A Tanács hangsúlyozza, hogy a jelenlegi helyzet nem tartható fenn. Elengedhetetlen a párbeszéd mielőbbi újraindítása. A megoldatlan kérdéseknek a nemzetközi joggal és az uniós vívmányokkal összhangban történő kezeléséhez, valamint a régió stabilitásának az előmozdításához átfogó, jogilag kötelező erejű megállapodásra van szükség. E megállapodásnak a főképvisező közvetítésével való, további késedelem nélküli megkötése kulcsfontosságú ahhoz, hogy Koszovó és Szerbia továbbhaladhasson az európai integráció útján.
- A Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy az EU közvetítésével zajló párbeszéd keretében korábban kötött valamennyi megállapodást végre kell hajtani. A Tanács ezzel összefüggésben üdvözli az igazságügyi megállapodás további konszolidációját és a távközlési megállapodás teljes körű végrehajtását.

A Tanács mindazonáltal sajnálattal állapítja meg, hogy nem történt előrelépés a párbeszéd keretében korábban kötött megállapodások végrehajtására irányuló, régóta fennálló kötelezettségvállalás tekintetében, így többek között a szerb többségű koszovói települések szövetsége/közössége státútumtervezetének megszövegezése, az integrált határigazgatásról szóló megállapodás teljes körű végrehajtása, valamint az energiaügyi megállapodás határozott végrehajtása terén. A Tanács sajnálatát fejezi ki továbbá amiatt, hogy a mitrovicai hidat a felújítási munkálatok befejezése ellenére még mindig nem nyitották meg a forgalom egésze előtt.

53. A Tanács emlékeztet arra, hogy a Szerbiával fennálló kapcsolatok normalizálása terén elért előrehaladás a stabilizációs és társulási megállapodás egyik alapvető elve, valamint az EU és Koszovó közötti kapcsolatok és együttműködés továbbfejlesztésének az alapja.
54. A Tanács tudatában van a koszovói állampolgárokra vonatkozó **vízumliberalizáció** fontosságának. A Bizottság 2016 májusában arra irányuló hivatalos javaslatot nyújtott be, hogy Koszovó kerüljön fel azon államok listájára, amelyek állampolgárai vízummentesen utazhatnak be a schengeni térségbe, 2018 júliusában pedig jelentést készített a fennmaradó kritériumok teljesítéséről. Az Európai Parlament 2019 márciusában első olvasatban támogatta a Bizottság javaslatát. A Tanács jelenleg vizsgálja, hogy hogyan döntsön a javaslatról.